Com ens comuniquem? (4)

written by Josep Maria Canal | 17 de December de 2023

Parlem de l'alumnat per a transformar o per a segregar?

En articles anteriors a PE ja hem tractat com els actes comunicatius contenen les claus més profundes dels pensaments, alhora que tenen una transcendència innegable en les interaccions i en les relacions i, per tant, en els resultats de l'alumnat amb què treballem als espais educatius de totes les edats.

Les mirades, els gestos, les postures del cos, els signes, sorolls bucals, juntament amb les paraules que fem servir, creen el conjunt comunicatiu mitjançant el qual traslladem a les altres persones el que pensem, la nostra opinió o la perspectiva que contemplem. Si pretenem comprendre'ns, entendre'ns, posar-nos d'acord, o bé el que es pretén és mantindre o exercir el poder, imposar l'opinió o obligar o forçar les accions dels altres.

Quan el professorat parla del seu alumnat també transmet les idees que es perseguixen i que fonamenten la tasca diària en este col·lectiu i que dirigixen els docents. De

vegades, es parla en diferents entorns des d'una falsa confiança, és a dir, des d'un excés de confiança, es podria dir, i estos comentaris que solen ser negatius tenen efectes en la resta d'interaccions que rep l'alumnat. En este cas, amb estos comentaris la resta de professorat rep influències per part de companys o companyes, de manera que estos efectes secundaris, encara que puguen semblar innocus d'entrada, provoquen que la mirada del professorat quede negativament viciada, ja que **este nivell de crítica no genera possibilitats de millora**.

Tenint en compte estos efectes, seria molt més productiu, solidari i eficaç que s'usara esta energia per a generar relats que tingueren un impacte positiu. En destacar els avanços de l'alumnat, per exemple, es pot construir una cadena de diàlegs que promouen interaccions de superació de dificultats del tipus que siguen. Tractar de manera confidencial aspectes personals relacionats amb la família, els seus problemes, les situacions viscudes, ha de ser un element clau del compromís ètic al qual estem subjectes els professionals, sabent que **és vital triar correctament amb qui es compartixen detalls essencials, que puguen comprometre la intimitat i la llibertat de les persones per a les quals treballem**.

És indispensable que la perspectiva transformadora, és a dir, aquella que pretén la millora real i profunda de la vida dels xiquets i xiquetes, tinga present com comuniquem i com parlem de l'alumnat en qualsevol espai, per una qüestió prèviament ètica, però també per a, des d'allò que es pot contar, generar efectes positius que contribuïsquen a millors situacions, a crear oportunitats i a tindre cadenes de diàleg que ajuden els xiquets i les xiquetes. Per tant, **els professionals relacionats amb l'educació han de triar si parlen del seu alumnat per a transformar o perjudicar**.

[Pots llegir els artes articles de la sèrie aquí]

[Imatge: Freepik]